

Ungesyge - Adenovirus

Hvad er ungesyge og hvad kan der gøres?

Af Dr. vet. Colin Walker, Australien Melbourne
Bird Veterinary Clinic www.melbournebirdvet.com,
Oversættelse Ove Fuglsang Jensen

Det danske navn Ungesyge, refererer til en tilstand hvor ungduen, som regel i de allerførste uger efter de har forladt reden, bliver uvirksomme, puster sig op, taber vægt, afgiver en grønlig vandig gødning, og efter nogle dage dør ungen.

Grunden til dette er en virus kaldet Circovirus! At kalde dette for Ungesyge (Young Bird Sickness), er efter min mening helt forkert, og burde have et andet navn. Problemet er, at sygdommen egentlig er en større gruppe af sygdomme, der giver symptomer der ligner hinanden. Denne gruppe af sygdomme er optaget og videregivet på lidt forskellige måder. Det er en farlig ting, hvis en brevduemand opdager at nogle af hans ungduer har en af disse sygdomme og straks sætter det i "bås" som ungesyge, hvorimod ungduerne bare har diaré eller tynd afføring. Coccidiosis, Adeno-coli syndrom, Chlamy-

dia, Salmonella, E-coli, Herpes virus, Hårorm infektion, Indvendig Gul knop og mange andre sygdomme der alle kan give samme symptomer. En meget bedre betegnelse for denne sygdom ville være at kalde det Due Circovirus syge.

CIRCOVIRUS I DUER

Circovirus er en infektion der overføres fra den ene due til den anden. Virussen er til stede i gødning, spyt og muligvis også i fjeraffald. Er virussen til stede i et slag, vil alle duer højst sandsynlig blive udsat for smitten, og de fleste duer vil blive inficeret. Det er dog typisk, at kun 5% viser symptomer, medens de ca. 95% af ungebestanden ikke vil vise kliniske symptomer, dvs. ikke bliver synligt syge. Hvis disse 95% testes for sygdommen, vil de markere positivt, men der er intet at se på duerne overhovedet.

De duer der bliver syge, vil udvikle de typiske symptomer såsom vægttab, sløvhed, diaré og nogle individer vil udvikle gult skum i munden. Disse duer vil helt sikkert dø! De duer der ikke bliver syge, vil efter en periode bekæmpe virussen i kroppen, men der findes ikke en viden om hvor lang tid

dette tager, men de fleste duer vil nok rense virussen fra kroppen i løbet af 4-6 måneder. Der findes dog den mulighed, at nogle duer ikke helt vil blive fri for virussen og derved bliver "raske smittebærere".

Det specielle ved Circovirus er, at medens virussen er aktiv, nedbryder den immunforsvaret. Helt specifikt angriber virussen en type hvide blodlegemer kaldet T-lymphocyte. Dette betyder simpelthen, at duens evne til at modstå infektioner nedbrydes. Af denne grund kaldes Due Circovirus også nogle steder i verden for Due-AIDS! Hvad der gør os opmærksom på en Circovirus, er de følgesygdomme der hober sig op som følge af virussens hærgen. Hvis ungduerne har et højt stadi af gul knop eller alvorlig øjenforkølelse og hvis problemerne er svære at komme af med, kan den underliggende sygdom være Circovirus. Når en sygdom virker ude af kontrol, er det nødvendigt at kontakte en dyrlæge for at få testet om det er Circovirus.

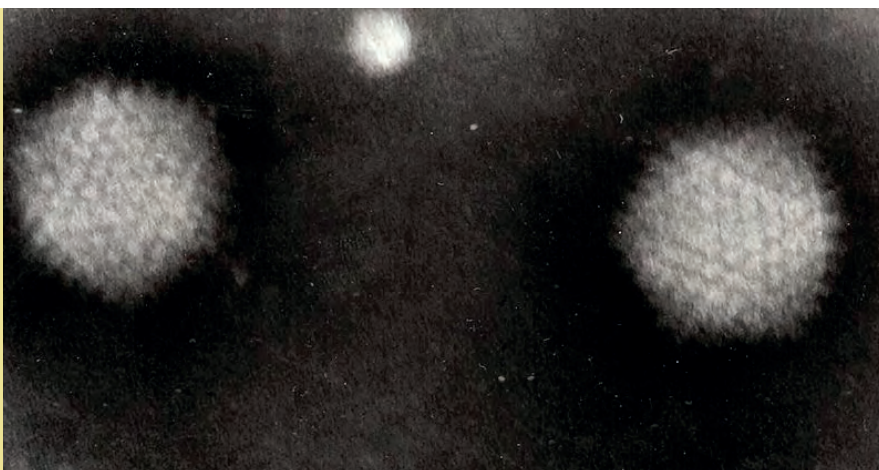
TO BØLGER AF TABTE DUER

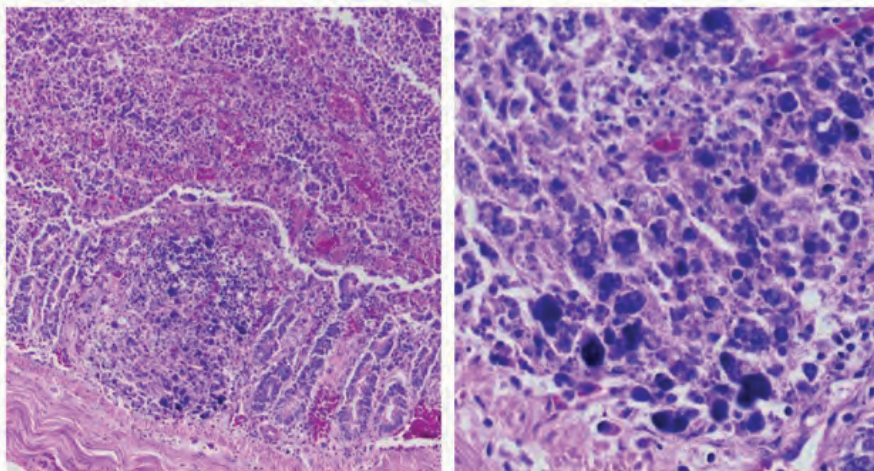
Det er typisk for tilstedeværelsen af Circovirus i et slag, at tabene af duer kommer i to "bølger". Den første "bøl-

Adenovirus er en virus som giver luftvejslidelser, mave-tarm-sygdomme og øjeninfektioner.

I brevduesporten rammer det mest ungerne i perioden fra Marts til Juli med højdepunkt i Juni.

Sygdommen kan vare 6 uger eller længere.

Circovirus er små ikke indkapslet ikosaedriske vira med enkeltstrenget cirkulært DNA-genom. De er blevet beskrevet i svin, kyllinger og duer. Virus rettes mod lymfoide væv og forårsager pres på immunforsvaret hos værten. De mørke pletter på billederne er Circovirus.

ge” er ved ankomsten af virussen til slaget, hvor den ”arbejder” sig igennem besætningen, og dette giver som sagt ca. 5% tab af ungduerne. Efter disse sygdomme/dødsfald er overstået, kunne man tro at problemerne nu er overstået, men her må vi huske, at de ungduer der er tilbage og ser raske ud, skal have yderligere et par måneder til at få virussen ud af kroppen og derved styrke sit immunforsvar. I denne periode kan der tilståde andre former for sygdomme, f.eks. en let form for Gul Knop, Chlamydia (luftvejs infektion) og måske andre sygdomme. Generelt kan siges, at ungduer udsættes for potentielt mange sygdomme, og ved bekæmpelse af disse, giver det en god naturlig immunitet som duen bevarer livet igennem. Har duen Circovirus, vil den selv skabe naturlig immunitet - men det tager tid! Denne periode er hvor den anden ”bølge” vil indtræde. De bredvæffolk der ikke forstår dette

og ikke kan håndtere problemet, taber en del unger under træning, og ved de første kapflyvninger. Der er som sådan i ungerne situation, ikke noget i vejen med dem, men man forlanger for meget af dem, og burde i stedet holde dem hjemme ved slaget, indtil ungerne har opnået en naturlig immunitet.

HVORLEDES KOMMER SMITTEN IND I SLAGET?

Oftest kommer Circovirus ind i slaget med en tilflyver eller nytilgang, der kommer fra et slag hvor virussen er aktiv. Vi må huske, at 95% af ungerne i et inficeret slag, ikke viser nogen symptomer, men er en såkaldt rask ”smittebærer” der ser helt normalt og rask ud. Denne ene unge kan imidlertid sprede smitten stille og roligt, indtil denne unge efter et par måneder opnår immunitet.

HVORLEDES STILLES EN DIAGNOSE?

Det er nemt at stille en diagnose ud fra en enkelt dråbe blod. I Australien

duefolk, og fremgangsmåden er ganske enkelt den, at duen prikkes i en tå lige over tåneglen, hvorpå denne bloddråbe tørres af på et specielt stykke sugende papir, der lægges ned i en lille plastikpose med lynlås. Denne pose sendes til dyrlægen for en test, og prøven kan holde sig i flere uger, således at forsendelsen ikke er noget problem. Denne test kaldes en PCR og tester blodet for Circovirus DNA, samt også for Chlamydia infektion samtidig. Denne undersøgelse koster i Australien ca. 250 kr. Prøven kan også tages som en vævsprøve og testes i et mikroskop.

HVAD GØRES I TILFÆLDE AF CIRCOVIRUS INFektion?

Det første der må gøres, er at få stillet en diagnose gennem en dyrlæge. Er der flere unger syge, må man ikke anslå en diagnose, idet det kan vel være Circovirus eller måske en af de andre nævnte sygdomme. Stol ikke på ham i klubben der har haft duer i mange år, og påstår at vide alt om sygdomme. Disse personer har ikke mulighed for at teste duerne og give den rette diagnose. Det er heller ikke tilrådeligt at gå til en dyrlæge der specialiserer sig i hunde eller katte. Det bedste er at gå til en veterinær der har specialiseret sig i fugle, og en god løsning er at ringe efter et ”test kit”. Her i Australien er denne fremgangsmåde ret almindelig. Det er vigtigt at huske, at antibiotika dræber bakterier men ikke virus. Der findes ingen medicin der kan dræbe eller bekæmpe virus. Dette betyder at infektionen skal bringes under kontrol på andre måder. I nogle områder af verden findes en vaccine til Circovirus, der bruges som forebyggelse ved at vaccinere i 6 ugers alderen.

Efter dette 4-punkt program gøres

Hvad skal gøres ved udbrud af Circovirus?

Er der udbrud i et ungeslag, bør alle unger vaccineres.

Derefter bør disse 4 punkter overholdes:

1. De synligt syge duer sættes i karantæne, og behandles med et bredspektret antibiotikum f.eks. Baytril 2,5% med 4 dråber dagligt oralt. Et middel mod Gul Knop f.eks. Spartix - 1 tablet dagligt. Giv elektrolyt i vandet f.eks. Elektrolyt P 180. Hvis ungerne ikke viser fremgang mod helbredelse i løbet af nogle dage, bør de aflives.

2. Undgå opbygning af for meget gødning i slaget - rengør regelmæssigt og hold slaget så tørt som muligt.

3. Vær påpasselig med ungerne, således at de selv kan opbygge en naturlig og god immunitet. Dette betyder også, at slaget ikke må være overfyldt, give et godt foder, bekæmpelse af parasitter og behandling af eventuelle følgesygdomme.

4. Giv ungerne Probiotika, da dette vil formindske eventuelle sygdommes ”råderum” i tarmfloraen. Dette er ikke en behandling af syge duer, men er ungerne ramt af Circovirus, vil virkningen af Probiotika gøre det sværere for virussen at rette et massivt angreb. Personligt anbefaler jeg Probiotika hver dag i 2 uger, og dernæst 2-3 dage ugentligt.

intet, bortset fra omhyggelig pasning af ungerne indtil træningens start. Skulle der opstå følgesygdomme må dette behandles, således at vi undgår den "anden bølge" af tab! En hvilken som helst sygdom en unge får, er det bedst at duen selv overvinder dette og opnår en stærk immunitet som voksen.

Hvis man tror at sygdommen fjernes fra slaget ved at slå de syge unger ihjel, tager man grueligt fejl!. De unger der ikke viser sygdomstegn, har

stadig sygdommen i kroppen endnu og de er "raske smittebærere".

Selv om det kan være frustrerende at miste 5% - eller flere - af bestanden af unger, vil det dog være tilfredsstillende at have ca. 90% af bestanden tilbage. Bestanden af unger vil da i store træk være bevaret og kan i fremtiden blive gode kapflyvere.

Får ungerne opbygget en god immunitet mod sygdommen, vil dette være godt for fremtidens duer i slaget.

Denne immunitet vil blive givet videre til næste generation gennem pap fra forældrene. Også blommen der bliver dannet i hunnens æggeleder, vil indeholde meget antistof. Nyklækkede unger sluger også noget af æggehviden der indeholder Immunoglobulin (antistof i blodet), og også dette vil styrke ungerens immunitet. På grund af denne effekt og andre faktorer, vil der gennem årene opbygges en god resistens mod ungesyge. ■

Immunitet i brevduer

Af Gordon Chalmers DVM, Oversættelse Ove Fuglsang-Jensen

Uddrag fra en artikel om Ungesyge. Selv om den er skrevet for 10 år siden, beskriver Dr. Chalmers udmærket hvordan vore unger kan få en god immunitet og måske undgå eller minimere risikoen for Ungesyge.

Under normale omstændigheder, vil unger der er vokset op uden påvirkning af antibiotika, have en stærk immunitet, og hvis der i slaget er tørret gødning på gulvet samt doser af mikroorganismer (mikrober) i drikkevandet, vil dette også trække i den retning. Bliver hunnerne i et slag konstant eksponeret for mangfoldige mikroorganismer, vil denne naturlige tilstand, udvikle og opbygge en stærk immunitet til disse mikroorganismer. Denne immunitet i moderduen i form af antistoffer, vil være til stede i æggeblommen og pap fra forældrene. Derved gives de nyklækkede unger en passiv immunitet mod de mikroorganismer der findes i slaget. Der vil være en konstant eksponering af ungerne til dette mikrobe-miljø i slaget, ikke mindst da de gamle duer kommer i berøring med og direkte æder af den indtørrede gødning for at få gavn af de vitaminer heri. Ungerne vil på den måde begynde at udvikle deres egne antistoffer til de tilstedeværende mikroorganismer og på den måde langsomt udvikle en

naturlig aktiv immunitet.

Videnskabelige studier viser, at den opnåede naturlige immunitet, ikke kun er aktiv mod de mikroorganismer der skabte en god immunitet. Der er også en modstand mod andre mikroorganismer såsom virus. Det er helt klart vist ved videnskabelige eksperimenter, at bliver en due udsat for forskellige bakterier, vil dette lede til forhøjet immunitet generelt.

IMMUNITET I ENKELTSLAGS KAPFLYVNING

Dette med en unges mere eller mindre immunitet, ses meget tydeligt på de såkaldte One Loft Race (Enkeltslags Kapflyvning).

Den enkelte unge vil her ankomme med sin egen "pose" fyldt med antistoffer fra sit eget slag. Nu mikses alle disse mange tusinder antistoffer, og deres indhold vil resultere i en super mikroflora. På trods af, at den enkelte unge havde et godt immunsystem i sit eget slag, bliver den nu pludselig udsat for mikroorganismer fra hundreder af andre slag. Ungen kan blive "overmandet" af alle disse mikroorganismer, specielt hvis dens egen immun-status har været lav p.g.a. ikke at have været eksponeret af mange mikroorganismer i det hjemlige slag. Med en stærk immunitet, vil der dog være en vis styrke til at bekæmpe disse nye mikroorganismer.

Dr. Ludger Kamphausen ser Ungesyge som en multi-faktor sygdom, idet han mener mange forskellige mikroorganismer kollektivt skaber sygdommen:

"Jeg tror ikke, at det har nogen betydning hvilket navn vi giver den virus der giver de svage individer Ungesygen. Uanset hvilket navn denne virus har, ser det ud til, at den nedbryder ungens immunsystem, og ungen vil være sårbar over for ellers ufarlige mikroorganismer. Enhver unge vil have det vi kalder passiv immunitet som den får gennem æggeblommen og pap, og dernæst den aktive immunitet ved at der dannes antistoffer mod mikroorganismer i slaget. Bliver den aktive immunitet begrænset, ved et altid desinficeret slag, eller gennem periodiske kure med antibiotika hos de gamle duer, så vil dette "møde" ungen får med den super mikroflora der er i et One Loft Race, med rimelig sandsynlighed resultere i at ungen får Ungesyge". ■

